

skulde ligge deri; at man kom til at udrede under Form af Statsstat, hvad man under en modsat Forudsætning udreder som Skat til Kommunen. Hvorledes man ender og vender Sagen, vil det praktiske Resultat af Vedtagelsen af § 4 og de dertil sig sluttende Bestemmelser blive en meget betydelig Forhøjelse af den Fattigbyrde, som nu hviler paa Statens Borgere, om det end er saa, at denne Forøgelse ikke vil blive udredt umiddelbart af dem, men middelbart, saaledes at den først udredes af Statskassen og derefter bliver at betale af Borgerne under Form af Skatter til Staten. I saa Henseende kan jeg henholde mig til, hvad der er blevet yttret af en tidligere æret Taler, nemlig at Fattigbyrden vel i den sidste Tid er steget meget betydeligt, men at man ikke uden videre kan sige, at dette er et Bevis paa, at Arbeidsklassen nu lever under sørgeligere Vilkaar. Det forhold sig nemlig saaledes, som det ærede Medlem sagde, at Utilbøieligheden til at ty til det Offentliges Hjælp i den sidste Tid er aftagen, og naar dette er saa, vil Forøgelsen af Fattigbyrden kunne forklæres af en anden Grund end den, at de Vilkaar, hvorunder den arbejdende Klasse lever, i det Hele skulde være uheldige. Naar man vil betragte Forholdene, som de i Virkeligheden ere, tror jeg ikke, det kan miskjendes, at den Tilbøielighed til Livsnød, som i vore Dage spiller en større Rolle end tidligere, og som gjør sig gjældende hos alle Klasser i Samfundet, ikke mindst hos den arbejdende Klasse, for dennes Bedkommende medfører, at Forholdet i Virkeligheden er det, at den forhøjede Dagløn og den rigeligere Indtægt, som tilflyder denne Klasse, kun for en meget ringe Del anvendes af den til at sørge for Fremtiden, men derimod medgaaer til at skaffe sig øieblikkelige Nydelser. Naar dette er Tilfældet, er det for mig en Grund til, at jeg, i Modsætning til hvad jeg ikke saa sjældent har gjort lige over for de Forslag, som ere fremkomne fra mine ærede Modstandere paa den anden Side, ikke kan stemme imod dette Lovforslags Overgang til 2den Behandling. Jeg tror nemlig, at dette Forslag i flere Henseender har Krav paa Thingets Sympathi. Det er vel saa, at det ikke synes rimeligt, at det vil faae nogen praktisk Betydning, idet vi have hørt en æret Forslagsstiller sige, at han, naar det ikke kunde lykkes at faae den væsentligste Byrde lagt over paa Statskassen, for sit Bedkommende ingen Pris vilde sætte paa Lovforslaget, medens vi paa den anden Side have hørt den ærede Minister sige, at dette var Noget, hvortil han for sit Bedkommende ikke vilde give sit Minde, men den Paragraf, som efter min Mening har Krav paa Sympathi, som er den eneste, der har Krav paa Sympathi, og det paa ikke ringe Sympathi, er Lovforslagets § 3. Derfor jeg kunde tænke mig Muligheden af, at Forslagsstillerne kunde finde sig tilfredsstillende ved at indskrænke Lovforslaget til

dets § 3 eller til en Udvikling af Tanken i denne Paragraf, vilde jeg ubetinget kunne bifalde det. Vi have hørt tvende Indvendinger imod den, nemlig dels, at den ikke kan forenes med Grundlovens Bestemmelser, og dels, at den, som det blev udtalt af min ærede Ven, Folkethingsmanden for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad), i sin Anvendelse vilde fremme Lediggang. Sverken det ene eller det andet forekommer mig at være rigtigt. For det Første tror jeg, at Grundlovens Bestemmelser maa forstaaes saaledes og vistnok ogsaa hidtil have været forstaaede saaledes, at den Fattigunderstøttelse, som har Indflydelse paa de politiske Rettigheder, er den, der ydes af det Fattigvæsen, man kalder det kommunale Fattigvæsen. Der ydes og har altid været ydet Understøttelser til Trængende paa anden Vis, ikke blot af Private, men ogsaa af Staten, og de Understøttelser til trængende Personer, som have været ydede paa denne Maade, have ingeninde været betragtede som Fattigunderstøttelse, eller have haft de Virkninger, som knytte sig dertil. Jeg kan navnlig ikke forstaa, hvorledes man kan forene §§ 71 og 72 i Regjeringsforslaget med den Anskuelse og Opfattelse, som den ærede Minister har gjort gjældende. For mig staar det som Noget, der ikke er foreneligt med Grundloven, at sige, som det er sagt i de nævnte Paragrafer: Under visse Betingelser, som nærmere fastsættes, skal den Hjælp, som ydes af det kommunale Fattigvæsen, til Trods for Grundlovens Bestemmelser ikke medføre den i Grundloven bestemte Virkning. Dette kan jeg for mit Bedkommende ikke forstaa, men jeg kan langt bedre forstaa, at man kan gaa den Vej, paa hvilken man er flaaet ind i § 3 i det foreliggende Lovforslag, som siger, at der under visse Betingelser, som nærmere blive at bestemme ved Lov, skal ydes Understøttelse af Statskassen, og at den af Statskassen ydede Understøttelse ikke skal betragtes som Fattighjælp, thi dette forekommer mig at være i god Overensstemmelse med den Praxis, man hidtil har fulgt. Vigtigere er dog Spørgsmaalet om, hvorvidt den Paastand, der blev fremsat af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad), nemlig, at § 3 vilde medføre Fremme af Lediggang, skulde være rigtig. Man anførte nogle Exempler, der viste, hvorledes det under visse Forudsætninger kunde være fordelagtigt for en Mand, som vilde gjøre § 3 gjældende, ikke at bestille Noget, idet han ved at arbejde selv vilde udelukke sig fra den Hjælp, som § 3 tilsigter. Jeg vil indrømme det ærede Medlem, at saadanne Exempler kunne opstilles; men naar der er Spørgsmaal om at overveie, hvorledes en Lov vil virke i det praktiske Liv, er det ikke rigtigt at opstille enkelte Exempler, hvorefter den vil virke fordelagtig og at argumentere fra disse enkelte Exempler paa den Maade, at man siger: Som Følge deraf maa denne Bestemmelse antages at virke fordelagtig. Man maa